



คู่มือการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2561 – 2564)
ของเทศบาลนครแม่สอด



คำนำ

การจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน “คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)” ฉบับนี้เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลนครแม่สอดใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด โดยฝ่ายแผนและงบประมาณ มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามกระบวนการ และถูกต้องตามระเบียบข้อกฎหมาย หนังสือสั่งการ และประกาศที่เกี่ยวข้อง หวังไว้เป็นอย่างยิ่งว่า คู่มือฉบับนี้จะเกิดประโยชน์ต่อผู้สนใจเป็นแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีประสิทธิภาพและนำไปสู่การปฏิบัติความสำเร็จ บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓ / ว ๒๙๓๑ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๕) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ และฉบับที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๑

งานวิเคราะห์นโยบายและแผน
กองวิชาการและแผนงาน
เทศบาลนครแม่สอด

สารบัญ

	หน้า
■ บทนำ	๑
■ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี	๔
■ รายละเอียด ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี	๑๑
■ หลักเกณฑ์ แนวทาง รายละเอียดอื่นๆ	๑๓
■ สรุปลขั้นตอนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนา	๑๕
■ แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนา	๑๗
■ แผนภาพขั้นตอนการจัดทำแผนการดำเนินงาน	๑๘
■ แผนปฏิบัติการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีของเทศบาลนครแม่สอด	๑๙
■ ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	๒๐

บทนำ

ประเทศไทยมีการจัดระเบียบบริหารราชการแผ่นดินแบ่งออกเป็น ๓ ส่วน คือ การบริหารราชการส่วนกลาง การบริหารราชการส่วนภูมิภาคและการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ส่วนกลางมีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบายและวางแผนในภาพรวมของประเทศ หน่วยงานที่นำนโยบายและแผนเหล่านี้ไปปฏิบัติคือ กระทรวงต่างๆ ส่วนภูมิภาคเป็นการจัดการปกครองและบริหารภายใต้หน่วยงานของส่วนกลาง โดยการมอบอำนาจให้ข้าราชการหรือผู้แทนของหน่วยงานตนไปปฏิบัติงานในพื้นที่ส่วนภูมิภาค ในขณะที่ส่วนท้องถิ่น รับผิดชอบบริหารปกครองพื้นที่ของตนโดยแบ่งตามเขตพื้นที่ ซึ่งทั้งนี้ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทำให้เกิดความเป็นอิสระในการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนและความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการปกครอง การบริหาร การกิจการบริหารงานบุคคล การเงินและการคลัง และทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ของตนเอง ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ได้บัญญัติให้มีองค์กรบริหารจัดการในรูปคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็นแก่ประชาชนในท้องถิ่นและทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีภารกิจหน้าที่ที่ชัดเจน

การบริหารจัดการงบประมาณของท้องถิ่น จากที่ได้รับสนับสนุนจากรัฐบาลหรืองบประมาณที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง การบริหารงบประมาณดังกล่าวมีความสำคัญ จะต้องมีการบริหารจัดการที่ดีและเกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด ดังนั้นการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นจึงถือเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าวและเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่จะกำหนดทิศทางการดำเนินงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นโดยใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสม ตามนโยบายของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้กำหนดไว้ และนำเสนอประชาชนก่อนการเลือกตั้ง ตลอดทั้งที่ได้นำเสนอต่อสภาท้องถิ่นก่อนที่ผู้บริหารจะเริ่มปฏิบัติงาน มีการนำแผนงานและโครงการที่กำหนดไปปฏิบัติตามให้เกิดสัมฤทธิ์ผลในช่วงเวลาที่กำหนด โดยมีการควบคุมติดตาม วัดและประเมินผล มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานของรัฐและประชาชน ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘

ความเป็นมา นับแต่ได้มีการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ เป็นต้นมา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทอำนาจหน้าที่กว้างขวางมากขึ้น โดยไม่เพียงที่จะมีหน้าที่ให้บริการสาธารณะ พื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาทหน้าที่ออกไป รวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาคมท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการบริหารการพัฒนา และการตรวจสอบการปฏิบัติงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ภายใต้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้บัญญัติให้มีองค์กรรับผิดชอบในการจัดทำแผนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นั่นคือ คณะกรรมการการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกำหนดหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการให้บริการสาธารณะ ที่จำเป็นแก่ท้องถิ่น ตลอดจนรายได้ของท้องถิ่นที่เพิ่มขึ้นและพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๙ ได้กำหนดรูปแบบการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น ที่มีความเป็นอิสระมากขึ้น ดังนั้น เพื่อเป็นการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทยจึงได้จัดทำ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ ขึ้น



๑.๑ การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

เป็นการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่นที่มีความเหมาะสมกับสภาพการณ์ของท้องถิ่นในปัจจุบัน เพื่อให้เกิดผลที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายนโยบายที่ผู้บริหารท้องถิ่นได้กำหนดและนำเสนอไว้ต่อประชาชนก่อนกระบวนการเลือกตั้ง แต่อย่างไรก็ตามในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจะไม่สามารถบรรลุผลได้อย่างยั่งยืนหากขาดการบูรณาการกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด และยุทธศาสตร์การพัฒนาพื้นที่จังหวัดในภาพรวม ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาที่ตอบสนองต่อปัญหา หรือศักยภาพในบางประเด็นที่จะต้องอาศัยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ในทุกระดับ

ดังนั้นในการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นจำเป็นต้องมีการประสานยุทธศาสตร์การพัฒนาในทุกระดับเพื่อให้การดำเนินงานประสานสอดคล้องและสนับสนุนกัน เพื่อแปลงนโยบายนำไปสู่การจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ที่มีความเชื่อมโยงกันของการพัฒนาในจังหวัด และยุทธศาสตร์จังหวัด

๑.๒ ลักษณะของแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

๑) เป็นการแปลงยุทธศาสตร์ของการพัฒนาไปสู่แผนปฏิบัติโดยมีหลักคิดที่ว่าภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ / กิจกรรม ที่จะต้องนำมาดำเนินการ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่วางไว้ในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมายการพัฒนาให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

๒) เป็นแผนที่มีความสัมพันธ์ ใกล้เคียงกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี กล่าวคือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีใช้เป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี โดยการนำโครงการ / กิจกรรมจากแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายตามปีนั้นๆ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และที่สำคัญได้ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาคของการจัดทำประชาคม

๓) มีลักษณะปลีกย่อยอีก อาทิเช่น เป็นเอกสารที่แสดงความสอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา , เป็นเอกสารที่แสดงแนวทางการพัฒนา และมีวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน มีลักษณะเฉพาะ เจาะจงที่จะดำเนินการ , เป็นเอกสารแสดงโครงการ / กิจกรรมการพัฒนาที่จะดำเนินการในห้วงระยะเวลาสี่ปี , เป็นเอกสารที่แสดงถึงความเชื่อมโยง ระหว่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา กับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

๑.๓ วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

๑) เป็นการแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปสู่การปฏิบัติโดยมีแนวคิดที่ว่า ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาหนึ่งๆ จะมีแนวทางการพัฒนาได้มากกว่าหนึ่งแนวทาง และภายใต้แนวทางการพัฒนาหนึ่งๆ จะมีโครงการ/กิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องนำมาดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และ ๕ เป้าหมายที่ต้องการในแต่ละยุทธศาสตร์การพัฒนา ซึ่งในที่สุดจะมีผลต่อวัตถุประสงค์ เป้าหมาย จุดมุ่งหมาย การพัฒนาอย่างยั่งยืน

๒) เป็นเครื่องมือในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีโดยนำโครงการ/กิจกรรมจากแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ในปีที่จะจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีไปจัดทำงบประมาณ เพื่อให้กระบวนการจัดทำงบประมาณเป็นไปด้วยความรอบคอบ และผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน



๑.๔ ประโยชน์ของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะมีเครื่องมือที่จะช่วย ในการพัฒนาอย่างรอบคอบ และแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหาร ซึ่งประกอบด้วย เงิน คน วัสดุอุปกรณ์และการบริหารจัดการ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

๑.๕ กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙

- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว ๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๑.๖ วัตถุประสงค์ในการจัดทำคู่มือ

การจัดทำเอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน “การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น” ฉบับนี้เพื่อช่วยเสริมสร้างความเข้าใจให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติหน้าที่จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลนครแม่สอดใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด หน้าที่ความรับผิดชอบ ฝายนโยบายและแผน มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีดังนี้

- รวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูล ปัญหาความต้องการของประชาชนเพื่อเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ บริหารงานเทศบาล
- วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการที่เสนอหน่วยงานหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องในพื้นที่
- ประสานงานกับหน่วยงานในเขตเทศบาล และหน่วยงานอื่นที่เสนอบริการสาธารณูปการในเขตเทศบาลและหน่วยงานใกล้เคียงเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนา

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ชัดเจนเพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้เสียในการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐได้เข้ามามีส่วนร่วมข้อมูลข่าวสาร มีโอกาสมาแสดงความคิดเห็น แสดงความห่วงกังวลต่อแนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงการมาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ร่วมตัดสินใจ รับผลจากการตัดสินใจ ให้การปรึกษาหารือ และร่วมกันประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นพื้นฐานในวิถีทางประชาธิปไตย ทั้งนี้การมีส่วนร่วมยังรวมถึงการมาร่วมกันคิดถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชน ร่วมออกแบบอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชนเอง โดยผู้ที่ควรเข้ามาเกี่ยวข้องหรือเข้ามามีส่วนร่วมคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ รวมถึงกลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นองค์กรทางสังคมของพลเมืองที่เรียกว่าภาคประชาสังคม (Civil Society) เช่น กลุ่ม ชมรม องค์กรสาธารณะประโยชน์ต่างๆ

การดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ทั้ง ๒ ฝาย คือ ฝายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน โดยผู้บริหารท้องถิ่นควรสนับสนุนให้มีการทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกหมู่บ้าน โดยการให้คำแนะนำในการจัดทำให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ สนับสนุนข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนชุมชน สนับสนุนการจัดเวทีประชาคมอย่างสร้างสรรค์ และพิจารณานำโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกับชุมชน หรือโครงการหรือกิจกรรมที่เกินขีดความสามารถของชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา จะดำเนินการในช่วงระหว่างเดือนเมษายนถึงพฤษภาคมของทุกปี



การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ความหมาย ความสำคัญ และประเภทของแผนพัฒนาท้องถิ่น

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะพัฒนาไปในทิศทางใด จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ หรือ แผนงานในอนาคตและแปลงมาสู่การปฏิบัติ ดังนั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงได้กำหนดให้แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีการทบทวนและจัดทำทุกปีและจะนำไปสู่ กระบวนการการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การวางแผนการพัฒนาจึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจาก แผนการพัฒนาเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึง ประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงและมุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความ เชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่มีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่น อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด

นอกจากนี้ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แลกเปลี่ยน เรียนรู้ร่วมกัน ได้เห็นข้อเด่น ข้อดี โอกาสและข้อจำกัดของท้องถิ่นในการพัฒนาอย่างมีเป้าหมาย มีช่องทางในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม สามารถกำหนดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและลง มือทำงานร่วมกันได้ สามารถวางแผนจัดการกับทรัพยากรหรือทุนในท้องถิ่นทั้งทุนบุคคลและทุนสังคมที่มีอยู่ได้อย่าง เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถรับผลประโยชน์ร่วมกันได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ก่อให้เกิด ทัศนคติที่ดี เอื้ออาทรต่อกัน ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมที่ดีให้กับท้องถิ่น และท้ายที่สุดสามารถหาภาคีแนวร่วมในการทำงาน เพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางใน อนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุและแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของ การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ทั้งนี้ จะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น และปัญหา/ ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปี โดยแผนพัฒนาสามปีให้จัดทำ และทบทวนให้แล้วเสร็จภายในเดือนมิถุนายนก่อนงบประมาณประจำปี นั้น

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า การจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมา ห้วงระยะเวลาของการจัดทำแผนพัฒนาฯ ไม่สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พ.ศ. ๒๕๕๑ กำหนดให้แผนพัฒนาจังหวัดมีระยะเวลา สี่ปีและการจัดทำแผนพัฒนาของ อปท. ต้องสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด จึงได้ดำเนินการจัดทำระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ซึ่ง



รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยได้ลงนามในระเบียบดังกล่าว เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๙ โดยระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. กำหนดให้แผนพัฒนาท้องถิ่นมีระยะเวลาสี่ปี เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัดที่กำหนดให้ มีระยะเวลาสี่ปี

๒. การจัดทำ เพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้ผ่านกระบวนการประชาคมท้องถิ่น เพื่อสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชน

๓. กำหนดให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา จัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคมก่อนปีงบประมาณถัดไป และองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้จัดทำหรือทบทวนแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายนก่อนปีงบประมาณถัดไป เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถประสานและบูรณาการโครงการพัฒนาที่เกื้อหนุนสภาพไว้ในแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด เพื่อนำไปจัดทำของงบประมาณรายจ่ายประจำปีของจังหวัดต่อไป กรณีที่จะต้องขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ต้องมีเหตุที่จำเป็นอย่างแท้จริง และให้คำนึงถึงระยะเวลาในการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดด้วย

๔. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสมแต่ละปีงบประมาณในช่วงของแผนนั้น รวมทั้งวางแนวทางเพื่อให้มีการปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามโครงการพัฒนาที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

๕. กำหนดว่าแผนการดำเนินงานให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศใช้ งบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม หรือได้รับแจ้งจากแผนงานและโครงการจากหน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีงบประมาณนั้น

๖. กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง ภายในเดือนเมษายนและเดือนตุลาคม เพื่อให้การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นสอดคล้องกับการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ คุ่มค่า มีความโปร่งใส และอยู่ภายใต้กรอบวินัยการเงินและการคลังที่ดี

ดังนั้น เพื่อให้การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นไปด้วยความเรียบร้อย สามารถบูรณาการกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนปฏิบัติราชการประจำปีของจังหวัด และตอบสนองความต้องการของประชาชน อันจะนำไปสู่การจัดทางงบประมาณที่มีประสิทธิภาพ กระทรวงมหาดไทยจึงอาศัยอำนาจตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๕ ชักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

ช่วงเวลาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

๑. เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา ให้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้แล้วเสร็จภายในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙

๒. องค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีให้แล้วเสร็จภายในเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๙



แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

๑. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน

๒. การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ให้ใช้รูปแบบการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นตามแนวทางหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๐๖๐๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ หรือดำเนินการประชุมประชาคมท้องถิ่นตามรูปแบบที่เห็นว่าเหมาะสม ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามมาตรา ๖๙/๑ ของพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ สำหรับเทศบาล และตามมาตรา ๔๕/๑ ของพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ.๒๕๔๐ สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้สัดส่วนของการประชุมประชาคมท้องถิ่นไม่ควรน้อยกว่าแนวทางหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๒/ว ๐๖๐๐ ลงวันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๕๙ กำหนดไว้

๓. การจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ให้ดำเนินการภายใต้หลักประชาธิปไตย กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบ ร่วมรับประโยชน์ ร่วมแก้ปัญหา ปรีชาหาหรือแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาสำหรับการพัฒนาท้องถิ่นตามอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและทำให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสุจริต โปร่งใส ถูกต้อง มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และคุณภาพ โดยขอให้นายอำเภอบูรณาการหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ในลักษณะประชารัฐ เพื่อนำปัญหาความต้องการที่ได้จากการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่นไปเป็นข้อมูลในการดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนในการทำงาน

๔. ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจใช้ข้อมูลจากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาและแผนพัฒนาสามปีฉบับปัจจุบันมาทบทวนและปรับใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) โดยต้องดำเนินการให้เป็นไปตามขั้นตอนของระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ โดยในระยะเริ่มแรกของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ให้จัดทำประชาคมท้องถิ่นในระดับตำบล สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาล ระดับชุมชนเมือง สำหรับเทศบาลเมือง ระดับชุมชนนครสำหรับเทศบาลนคร และระดับจังหวัดสำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้สำหรับเมืองพัทยาให้พิจารณาใช้รูปแบบของเทศบาลนคร

๕. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามเค้าโครงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)

๖. ให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งรายละเอียดโครงการพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) สำหรับประสานโครงการพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอ ภายในวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๕๙ สำหรับเมืองพัทยาให้ส่งบัญชีประสานโครงการพัฒนาให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับจังหวัด ภายในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติ

เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม และงบประมาณจากเงินสะสม โดยนำโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปจัดทำงบประมาณตามปี ที่กำหนดไว้ เช่น การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้มีโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่น ปี ๒๕๖๑ ไปใช้กรณีที่จะนำโครงการพัฒนาที่อยู่ในปี พ.ศ. ๒๕๖๒, ๒๕๖๓ หรือ ๒๕๖๔ ไปดำเนินการ จะต้องเข้าสู่ขั้นตอนของการเพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามระเบียบกระทรวง มหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙



การกำกับดูแล

๑. ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี และการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม การใช้จ่ายงบประมาณตามแผนความต้องการของงบลงทุนเพื่อพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือเงินอุดหนุนเฉพาะกิจ การตั้งงบประมาณอุดหนุนแก่หน่วยงานอื่น โดยถือเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องพิจารณาโดยรายละเอียดของโครงการพัฒนาในข้อบัญญัติ/เทศบัญญัติ และงบประมาณรายจ่ายดังกล่าวต้องสอดคล้องกับโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีก่อน ให้ความเห็นชอบ

๒. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา นราธิวาส และ ๔ อำเภอของจังหวัดสงขลา (อำเภอจะนะ อำเภอเทพา อำเภอนาทวี และอำเภอสะบ้าย้อย) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณากำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ แต่ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๕๙ แนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด เป็นหลัก

๓. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่ปฏิบัติตามระเบียบและหนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย ที่เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดและนายอำเภอในฐานะผู้กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามกฎหมาย พิจารณาดำเนินการแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องตามควรแก่กรณี

องค์กรจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีความพร้อม ในการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ กระทรวงมหาดไทยจึงขอชักชวนแนวทางและหลักเกณฑ์การจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในส่วน ของแนวทางการคัดเลือกและแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ดังต่อไปนี้

● คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

- ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๑ ข้อ ๘ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

(๑) ผู้บริหารท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ

(๒) รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกคน เป็นกรรมการ

(๓) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน เป็นกรรมการ

(๔) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน เป็นกรรมการ

(๕) ผู้แทนภาคราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคน เป็นกรรมการ

(๖) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนแต่ไม่เกินหกคน เป็นกรรมการ

(๗) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ

(๘) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผน เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

กรรมการตามข้อ ๘ (๓) (๔) (๕) และ (๖) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้



- **คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้**

๑. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๕ ดังนี้

(๑) กำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น โดยพิจารณาจาก

(ก) อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอำนาจหน้าที่ที่มีผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน เช่น การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การผังเมือง

(ข) ภารกิจถ่ายโอนตามกฎหมายกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ

(ค) ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ กลุ่มจังหวัดและจังหวัด โดยให้เน้นดำเนินการในยุทธศาสตร์ที่สำคัญและมีผลต่อประชาชนโดยตรง เช่น การแก้ไขปัญหาความยากจน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

(ง) กรอบนโยบาย ทิศทาง แนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด

(จ) นโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นที่แถลงต่อสภาท้องถิ่น

(ฉ) แผนชุมชน

ในการนำประเด็นข้างต้นมาจัดทำแผนพัฒนา ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคำนึงถึงสถานะทางการคลังของท้องถิ่น และความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการ มาประกอบการพิจารณาด้วย

(๒) ร่วมจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับจัดทำร่างแผนพัฒนาในการจัดทำร่างแผนพัฒนา ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นำปัญหาความต้องการจากแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนที่เกินศักยภาพของหมู่บ้านหรือชุมชน ที่จะดำเนินการเองได้พิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนา แต่หากเกินศักยภาพของเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล เมืองพัทยา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งให้เสนอปัญหา ความต้องการไปยังองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดนำมาพิจารณาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามอำนาจหน้าที่

๒. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๐ ดังนี้

(๓) พิจารณาร่างแผนพัฒนาและร่างแผนการดำเนินงาน

(๔) ให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน ข้อ ๑๙ (๒)

(๕) พิจารณาให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

(๖) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานอื่นเพื่อช่วยปฏิบัติงานตามที่เห็นสมควร

๓. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๗ ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง เพื่อแจ้งแนวทางพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็น การพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการ และแนวทางปฏิบัติที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่างๆ และข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

(๓) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๙ ดังนี้



(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงาน แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๕. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๙ ข้อ ๙ ดังนี้

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและประชาคมท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีที่เพิ่มเติมเปลี่ยนแปลงเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๖. ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ หมวด ๕ ข้อ ๒๖ ดังนี้

(๒) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่นประกาศเป็นแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ให้ปิดประกาศแผนการดำเนินงานภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ประกาศ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันและต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อยสามสิบวัน

● **คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น**

- ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๙ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นประธานกรรมการ
- (๒) หัวหน้าส่วนการบริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกรรมการ
- (๓) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่น เป็นกรรมการ คัดเลือกจำนวนสามคน
- (๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่มีหน้าที่จัดทำแผนพัฒนา เป็นกรรมการและเลขานุการ
- (๕) เจ้าหน้าที่วิเคราะห์ หรือพนักงานที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมีหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นกำหนดจัดทำร่างแผนการดำเนินงานและจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานตามข้อ ๑๙ (๑) แห่งระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘

● **คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น**

- ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๘ ให้ผู้บริหารท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย

- (๑) สมาชิกสภาท้องถิ่นที่สภาท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสามคน
- (๒) ผู้แทนประชาคมท้องถิ่นที่ประชาคมท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- (๓) ผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน
- (๔) หัวหน้าส่วนการบริหารที่คัดเลือกกันเองจำนวนสองคน
- (๕) ผู้ทรงคุณวุฒิที่ผู้บริหารท้องถิ่นคัดเลือกจำนวนสองคน

โดยให้คณะกรรมการเลือกกรรมการหนึ่งคนทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการและกรรมการอีกหนึ่งคนทำหน้าที่เลขานุการของคณะกรรมการ

กรรมการตาม (๑) (๒) (๓) (๔) (๕) ให้มีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสองปีและอาจได้รับการคัดเลือกอีกได้



- อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ดังนี้

๑. กำหนดแนวทาง วิธีการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๒. ดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

๓. รายงานผลและเสนอความเห็นซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและ ประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบในที่เปิดเผยภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันรายงานผลและเสนอ ความเห็นดังกล่าวและต้องปิดประกาศไว้เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยอย่างน้อยปีละสองครั้งภายในเดือน เมษายนและภายในเดือน ตุลาคมของทุกปี

๔. แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อช่วยปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาจมอบให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการ หรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาได้ โดยมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

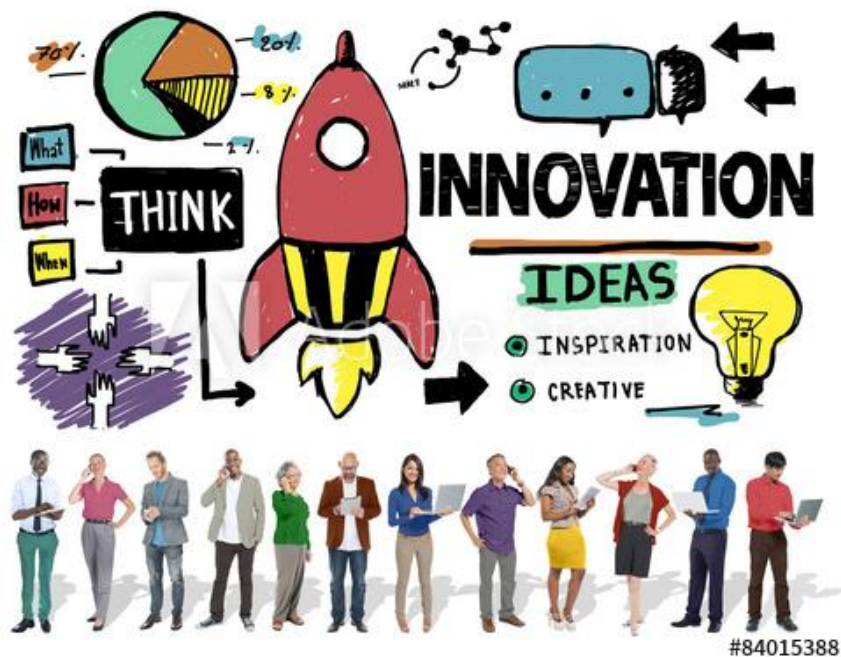
๑.) คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น จัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานที่จะมอบหมายให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการ เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๒.) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติ ข้อกำหนด ขอบข่ายและรายละเอียดของงาน

๓.) หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล

๔.) ให้หน่วยงานหรือบุคคลภายนอกที่ดำเนินการหรือร่วมดำเนินการติดตามและประเมินผล รายงานผลการดำเนินการซึ่งได้จากการติดตามและประเมินผลต่อคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผน เพื่อ ประเมินผลการรายงานผลเสนอความเห็นต่อผู้บริหารท้องถิ่น

๕.) ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลต่อสภาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนา ท้องถิ่น พร้อมทั้งประกาศผลการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบ ในที่เปิดเผย ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอผลการติดตามและประเมินผลดังกล่าวและต้องปิดประกาศโดย เปิดเผยไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน โดยอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้งภายในเดือนเมษายนและภายในเดือนตุลาคมของทุกปี



รายละเอียด ขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

แผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการแปลงยุทธศาสตร์การพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ ดังนั้น การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการ ๗ ขั้นตอน คือ

ขั้นตอนที่ ๑ การเตรียมการจัดทำแผน

(๑) หน่วยงานที่รับผิดชอบ การจัดทำแผนพัฒนาเข้าพบผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ความสำคัญและความจำเป็นในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) หน่วยงานที่รับผิดชอบ แจ้างโครงการที่ได้รับอนุมัติให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ

ขั้นตอนที่ ๒ การคัดเลือกยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนา จะสรุปยุทธศาสตร์การพัฒนาและแนวทางการพัฒนา จากแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาพร้อมทั้งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น รวมทั้งสรุป ยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/อำเภอ และนโยบายของผู้บริหารท้องถิ่นเพื่อนำเสนอต่อคณะกรรมการการพัฒนา ท้องถิ่น

(๒) จัดประชุมประชาคมท้องถิ่นร่วมกับคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อทำการทบทวนและคัดเลือก ยุทธศาสตร์การพัฒนาแนวทางการพัฒนาที่จะนำมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๓) เมื่อได้แนวทางการพัฒนาแล้ว เวทีการประชุมร่วมการพิจารณาว่าจะมีโครงการ/กิจกรรมอะไรบ้างที่ ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของแนวทางการพัฒนาที่คัดเลือกมาใช้เป็นกรอบในการพัฒนา

(๔) โครงการ/กิจกรรมที่พิจารณาอาจมีจำนวนมาก ดังนั้น ในขั้นตอนนี้

- พิจารณาความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างยุทธศาสตร์หรือระหว่างแนวทางการพัฒนา
- ให้พิจารณานำโครงการ/กิจกรรมจากแผนชุมชนที่เกินขีดความสามารถในการดำเนินการของชุมชนที่ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา ในแผนยุทธศาสตร์พัฒนามาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
- มีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมเพื่อที่จะบรรจุลงในแผนพัฒนาสามปีได้อย่าง เหมาะสม และเพื่อทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในช่วงถัดไป
- การกำหนดกิจกรรมจะต้องคำนึงถึงงบประมาณรายรับ-รายจ่าย ทรัพยากรการบริหาร โครงการที่ สามารถดำเนินการได้เอง โครงการที่ขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น เป็นต้น

ขั้นตอนที่ ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

(๑) การเก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการสำรวจและเก็บรวบรวมข้อมูลที่จำเป็นต่อการจัดทำแผนพัฒนา วิเคราะห์ยุทธศาสตร์การพัฒนา แนวทางการพัฒนาที่คัดเลือก

(๒) การวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย การประเมินผลการพัฒนาที่ผ่านมา การคัดเลือกยุทธศาสตร์การ พัฒนา การจัดลำดับความสำคัญของแนวทางการพัฒนาการตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ ๔ การกำหนดวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

(๑) คัดเลือกวัตถุประสงค์ของยุทธศาสตร์การพัฒนา มาจัดทำเป็นวัตถุประสงค์ของแนวทางการพัฒนา

(๒) พิจารณากำหนดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา โดยพิจารณา

- ความจำเป็นเร่งด่วน
- ชีตความสามารถทางทรัพยากรการบริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
- ความเชื่อมโยงของกิจกรรมและระยะเวลาที่จะดำเนินการ



ขั้นตอนที่ ๕ การจัดทำรายละเอียดโครงการ/กิจกรรมการพัฒนา

โดยพิจารณาคัดเลือกโครงการที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น มาจัดทำรายละเอียดโครงการในด้านเป้าหมายผลผลิต ผลลัพธ์ งบประมาณ ระยะเวลา ผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดความสำเร็จ โดยเน้นโครงการ/กิจกรรมที่จะต้องทำในปีแรกเพื่อให้สามารถนำไปจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีได้

ขั้นตอนที่ ๖ การจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๑) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ดำเนินการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีเค้าโครงประกอบด้วย ๖ ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ ๑ บทนำ

ส่วนที่ ๒ สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ ๓ สรุปผลการพัฒนาท้องถิ่นในปีที่ผ่านมา

ส่วนที่ ๔ ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา

ส่วนที่ ๕ บัญชีโครงการพัฒนา

ส่วนที่ ๖ การติดตามและประเมินผลการนำแผนพัฒนาสามปีไปปฏิบัติ

(๒) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นจัดเวทีประชาคม ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นประชาคมท้องถิ่น และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และรับฟังความคิดเห็นข้อเสนอแนะ จากที่ประชุม แล้วนำไปปรับปรุงให้สมบูรณ์ต่อไป

(๓) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนำร่างแผนพัฒนาสามปีที่ปรับปรุงแล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อพิจารณา

ขั้นตอนที่ ๗ การอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น

(๑) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาแผนพัฒนาท้องถิ่น

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติ/ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น

(๓) เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติแผนพัฒนาท้องถิ่น และประกาศใช้แล้ว ให้ผู้บริหารท้องถิ่นส่งแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้คณะกรรมการประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นระดับอำเภอเพื่อดำเนินการต่อไป



หลักเกณฑ์ แนวทาง รายละเอียดอื่นๆ

สำหรับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ๔ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น **แบบสำหรับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี**

๑. องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามแบบ ผ.๐๑,ผ.๐๒, ผ.๐๓, ผ.๐๕, ผ.๐๖, ผ.๐๗ และ ผ.๐๘

๒. องค์การบริหารส่วนจังหวัด จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามแบบ ผ.๐๑, ผ.๐๒, ผ.๐๔, ผ.๐๕,ผ.๐๖,ผ.๐๗ และ ผ.๐๘

๓. องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และเมืองพัทยา ใช้กรอบแนวทางการเขียนโครงการตามแบบ ข้อ ๑ และ ๒ แล้วแต่กรณี อย่างน้อยต้องประกอบด้วย รายละเอียดโครงการลำดับที่

- (๑) ชื่อโครงการ
- (๒) หลักการและเหตุผล
- (๓) วัตถุประสงค์
- (๔) เป้าหมาย/ผลผลิต
- (๕) พื้นที่ดำเนินการ
- (๖) วิธีดำเนินการ
- (๗) ระยะเวลาดำเนินการ
- (๘) งบประมาณดำเนินการ
- (๙) ผลลัพธ์ (รวมถึงการติดตามและประเมินผล)
- (๑๐) ผู้รับผิดชอบโครงการ

๔. การเรียงลำดับหรือการจัดหน้าสำหรับแบบ ผ. ในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เริ่มต้นด้วย แบบ ผ.๐๗ - ผ.๐๑ - ผ.๐๒ - ผ.๐๓ - ผ.๐๔ - ผ. ๐๕ - ผ.๐๖ - และจบที่ ผ.๐๘

โครงการอุดหนุนในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี กรณีตามแบบ ผ.๐๒ สำหรับ อุดหนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนราชการรัฐวิสาหกิจองค์กรประชาชน นั้นต้อง

๑.) ให้ระบุอย่างชัดเจนว่าประชาชนในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้ให้เงินอุดหนุนต้องได้รับประโยชน์จากโครงการที่จะให้เงินอุดหนุนอย่างไร ทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ รวมถึงทางตรงและทางอ้อมด้วย

๒.) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องระบุถึงความสำคัญของโครงการที่ขอรับอุดหนุนหรืออุดหนุนให้ว่า มีความสำคัญกับภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างไร

๓.) กรณีที่มีเหตุจำเป็นในการยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบ ในกรณีที่มีเหตุจำเป็นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจยกเว้นหรือผ่อนผันการปฏิบัติตามระเบียบนี้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในเขตจังหวัด แล้วรายงานกระทรวงมหาดไทยทราบภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ยกเว้นหรือผ่อนผันนั้น ในการดำเนินการดังกล่าวขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างน้อยต้องแสดงเหตุผล ดังนี้

การยกเว้น

๑.) เหตุแห่งการยกเว้นคืออะไร ถ้าไม่ยกเว้นจะเกิดผลเสียหายต่อราชการอย่างไร ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างไร

๒.) ระบุประเด็นหรือลักษณะของการยกเว้นอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

๓.) ผลของการปฏิบัติเมื่อยกเว้นแล้ว สามารถวัดได้ในเชิงประจักษ์



๔.) กรณีการขอยกเว้น หากมีเวลาเกี่ยวข้อง ต้องระบุเวลาให้ชัดเจน จากวันใด เดือนใด ปีใด พ.ศ. ใด ถึงเวลาใด และต้องทำแผนปฏิบัติการในการทำงานเสนอตามกรอบเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จด้วย

๕.) กรณีอื่นๆ ที่จำเป็น

ผ่อนผัน/ขยายเวลา

๑.) เหตุแห่งการขอผ่อนผัน/ขยายเวลาคืออะไร ถ้าไม่ผ่อนผัน/ขยายเวลา จะเกิดผลเสียหายต่อราชการอย่างไร ส่งผลกระทบต่อประชาชนอย่างไร

๒.) ระบุประเด็นหรือลักษณะของการขอผ่อนผัน/ขยายเวลาอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม

๓.) ผลของการปฏิบัติเมื่อผ่อนผัน/ขยายเวลาแล้ว สามารถวัดได้ในเชิงประจักษ์

๔.) กรณีการขอเป็นเวลา ระยะเวลา ต้องระบุเวลาให้ชัดเจน จากวันใด เดือนใด พ.ศ. ใด ถึงเวลาใด และต้องทำแผนปฏิบัติการในการทำงานเสนอตามกรอบเวลาที่คาดว่าจะแล้วเสร็จด้วย

๕.) กรณีอื่นๆ ที่จำเป็น

เหตุอื่นๆ

๑.) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอยกเว้นหรือผ่อนผัน/ขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ต้องมีความสัมพันธ์กับระยะเวลาหรือกรอบของแผนพัฒนาจังหวัด/แผนปฏิบัตินโยบาย ประจำปีของจังหวัดด้วย

๒.) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขอยกเว้นหรือผ่อนผัน/ขยายเวลาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้องหรือมีความสัมพันธ์กันด้วย

กรณีไม่มีผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาท้องถิ่น

๑.) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีผู้บริหารท้องถิ่น ให้ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหัวหน้าส่วนการบริหารงานถัดไป ทำหน้าที่เป็นประธานคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นและให้รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหัวหน้าส่วนการบริหารงานถัดไปเป็นกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒.) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดที่ได้ดำเนินการตามข้อ ๔.๑ ให้รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหัวหน้าส่วนการบริหารงานถัดไปทำหน้าที่ประธานคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๓.) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดไม่มีผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นให้สัดส่วนของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ที่มาจากผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น โดยให้ผู้บริหารท้องถิ่นหรือปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวตามสัดส่วนจากผู้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถ การบริหารการพัฒนาท้องถิ่นในท้องถิ่นนั้น ให้ครบถ้วนตามจำนวน ทั้งนี้ให้สัดส่วนหญิงและชายมีจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกัน

รายละเอียดโครงการพัฒนา /กิจกรรมของ อปท. มีลักษณะด้านความสำคัญ ดังนี้

(๑) ด้านโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ก่อสร้างถนน ก่อสร้างระบบระบายน้ำ สวนสาธารณะ ก่อสร้างสนามกีฬา

(๒) ด้านโครงการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่ออุปโภคบริโภคและน้ำเพื่อการเกษตร เช่น สร้าง/ซ่อมระบบประปา ถังเก็บน้ำกลางประจำหมู่บ้าน ฝ่ายน้ำล้น ขุดเจาะบ่อนบาดาล ธาราการณ์น้ำใต้ดิน

(๓) การพัฒนาตลาดท้องถิ่น เช่น การจัดให้มีหรือปรับปรุงตลาดของ อปท.

(๔) การจัดขยะมูลฝอย การรักษาความสะอาดในท้องถิ่น



(๕) ด้านการส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต เช่น การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ สนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับบริการขั้นพื้นฐาน ด้านสังคม สาธารณสุข และคุณภาพชีวิต การส่งเสริมการฝึกอาชีพให้ผู้ด้อยโอกาส เด็กกำพร้า ผู้สูงอายุหรือผู้พิการ

(๖) ด้านการศึกษา เช่น การปรับปรุงอาคารสถานศึกษา สนามเด็กเล่นสร้างปัญญาการเรียนรู้ของเด็ก

(๗) ด้านการสนับสนุนการดำเนินงานตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เช่น โครงการศูนย์การเรียนรู้เพื่อชุมชน เศรษฐกิจพอเพียงตามรอยพ่อ ก่อสร้าง/ปรับปรุงอาคารร้านค้าชุมชน ตลาดชุมชน

(๘) ด้านสนับสนุนการท่องเที่ยวในเขต อปท. เช่น ก่อสร้างห้องสุขาก่อสร้างถนนไปแหล่งท่องเที่ยว

(๙) การจัดให้มีการบำรุงสนามกีฬาหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

(๑๐) ด้านโครงสร้างก่อสร้างหรือซ่อมแซมโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจที่ อปท. ได้รับการถ่ายโอนจากส่วนราชการ เช่น ถนน สะพาน อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก สถานสูบน้ำด้วยไฟฟ้า

*** การดำเนินโครงการด้านโครงสร้างพื้นฐาน การกีฬา หรือการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อการศึกษา หรือพัฒนาคุณภาพชีวิต ขอให้ อปท. ได้ให้ความสำคัญกับการใช้งบประมาณเป็นส่วนประกอบตามนโยบายรัฐบาลด้วย ***

สรุปขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

๑. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและรัฐวิสาหกิจ เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการประเด็นการพัฒนา เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี โดยให้นำข้อมูลพื้นฐานจากหน่วยงานต่างๆและข้อมูลในแผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน มาพิจารณาประกอบการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี

๒. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูลนำมาวิเคราะห์ เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๓. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น

๔. ผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณาอนุมัติร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อสภาองค์การบริหารส่วน ตำบลเพื่อให้ความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นจึงพิจารณาอนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีต่อไป

๔. การนำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและ งบประมาณจากเงินสะสม โดยนำโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีไปจัดทำงบประมาณตามปีที่กำหนดไว้ เช่น การจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑ ให้นำโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาท้องถิ่นปี พ.ศ.๒๕๖๑ ไปใช้ กรณีที่จะนำโครงการพัฒนาที่อยู่ในปี พ.ศ.๒๕๖๒,๒๕๖๓,๒๕๖๔ ไปดำเนินการ จะต้องเข้าสู่ขั้นตอนของการ เพิ่มเติม หรือเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ เมื่อผู้บริหารท้องถิ่นประกาศใช้แผนพัฒนาที่อนุมัติแล้ว ต้อง ประกาศให้ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกันภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ประกาศใช้ และปิดประกาศโดยเปิดเผย ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปีเป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณ รายจ่ายประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมและงบประมาณจากเงินสะสมในช่วงของแผนนั้น



๕. การจัดทำแผนดำเนินงาน

๑.) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแผนงาน โครงการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจที่ดำเนินการในพื้นที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วจัดทำร่างแผนดำเนินงาน เสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

๒.) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนการดำเนินงาน แล้วเสนอผู้บริหารท้องถิ่น ประกาศเป็น แผนการดำเนินงาน ทั้งนี้ให้ปิดประกาศแผนการดำเนินงานภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ปิดประกาศ เพื่อให้ ประชาชนในท้องถิ่นทราบโดยทั่วกัน และต้องปิดประกาศไว้อย่างน้อย ๓๐ วัน

แผนการดำเนินงานให้จัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน แผนการดำเนินงาน ต้องจัดทำให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ประกาศใช้งบประมาณรายจ่าย ประจำปี งบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม งบประมาณจากเงินสะสม หรือได้รับแจ้งแผนงานและโครงการจากหน่วย ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่น ๆ ที่ต้องดำเนินการในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในปีงบประมาณนั้น การขยายเวลาการจัดทำและการแก้ไขแผนการดำเนินงานเป็นอำนาจของผู้บริหารท้องถิ่น

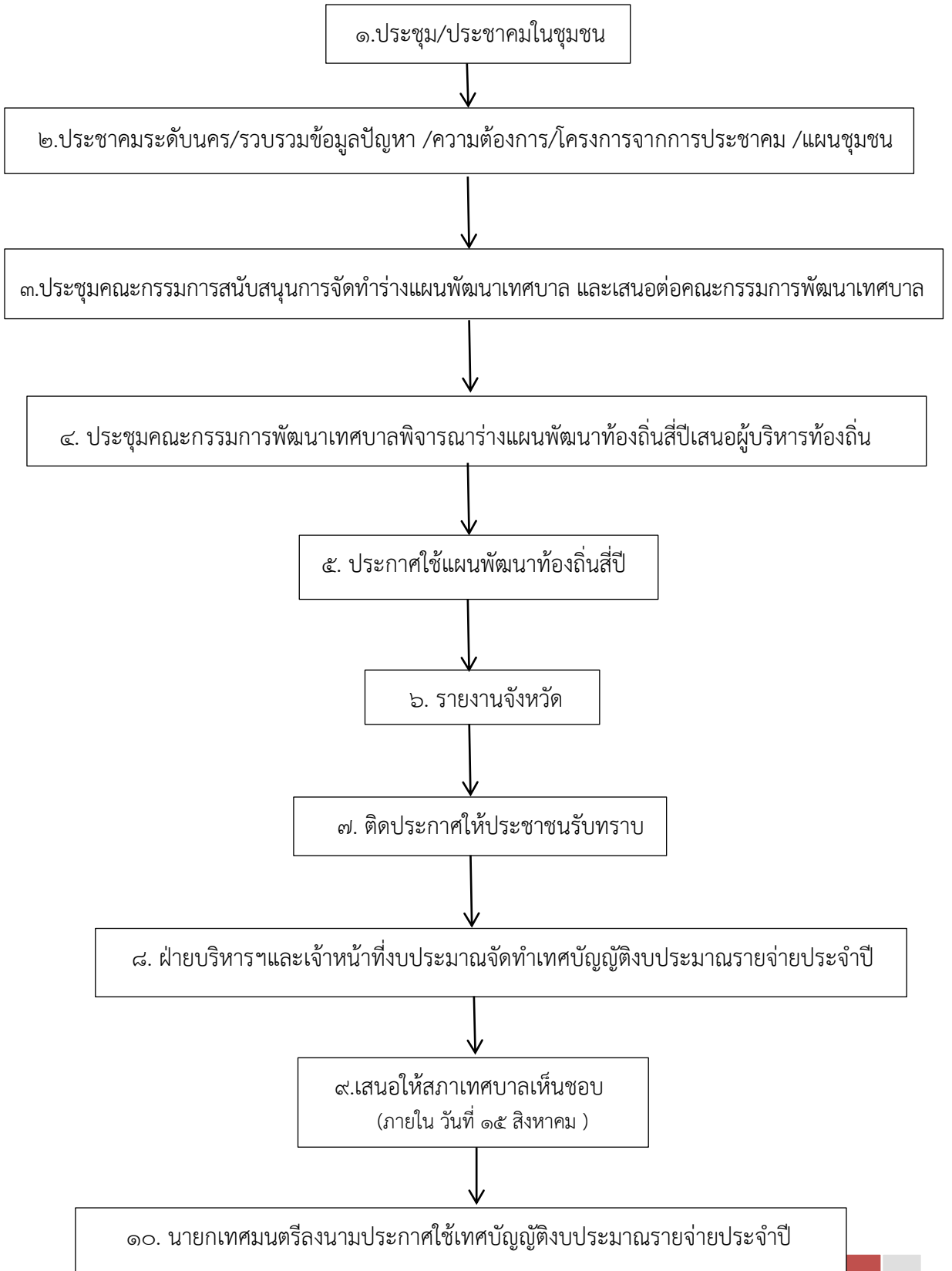
๖. การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนา

การติดตามและประเมินผลงานปฏิบัติงานตามกระบวนการ แนวทางการปรับปรุงกระบวนการ เพื่อให้การดำเนินการและการให้บริการของผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียดีขึ้น โดยหากมีสภาพแวดล้อมหรือบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป แนวโน้มการพัฒนาหรือความท้าทายที่จะเกิดขึ้นและศักยภาพที่มีอยู่ในปัจจุบัน ฝ่ายแผนและงบประมาณ เทศบาลนครแม่สอด ในฐานะเจ้าภาพในการบูรณาการในภาพรวม จะทำการทบทวนและปรับปรุงกระบวนการเพื่อให้ สอดคล้องกับ สภาพการณ์เพื่อให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากกว่าเดิม โดยมีการเปรียบเทียบกับผลการ ดำเนินงานที่ผ่านมา หรือเปรียบเทียบกับหน่วยงานอื่นที่มีลักษณะการดำเนินงานใกล้เคียงกัน นอกจากนี้ยัง คำนึงถึงความพึงพอใจและความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยนอกจากจะทำให้การปฏิบัติงานเกิดผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้แล้วยังสร้างความพึงพอใจเชื่อมโยง สอดคล้องกับผลลัพธ์การจัดการกระบวนการ และหมวดอื่น ๆ ของเกณฑ์การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (PMQA)

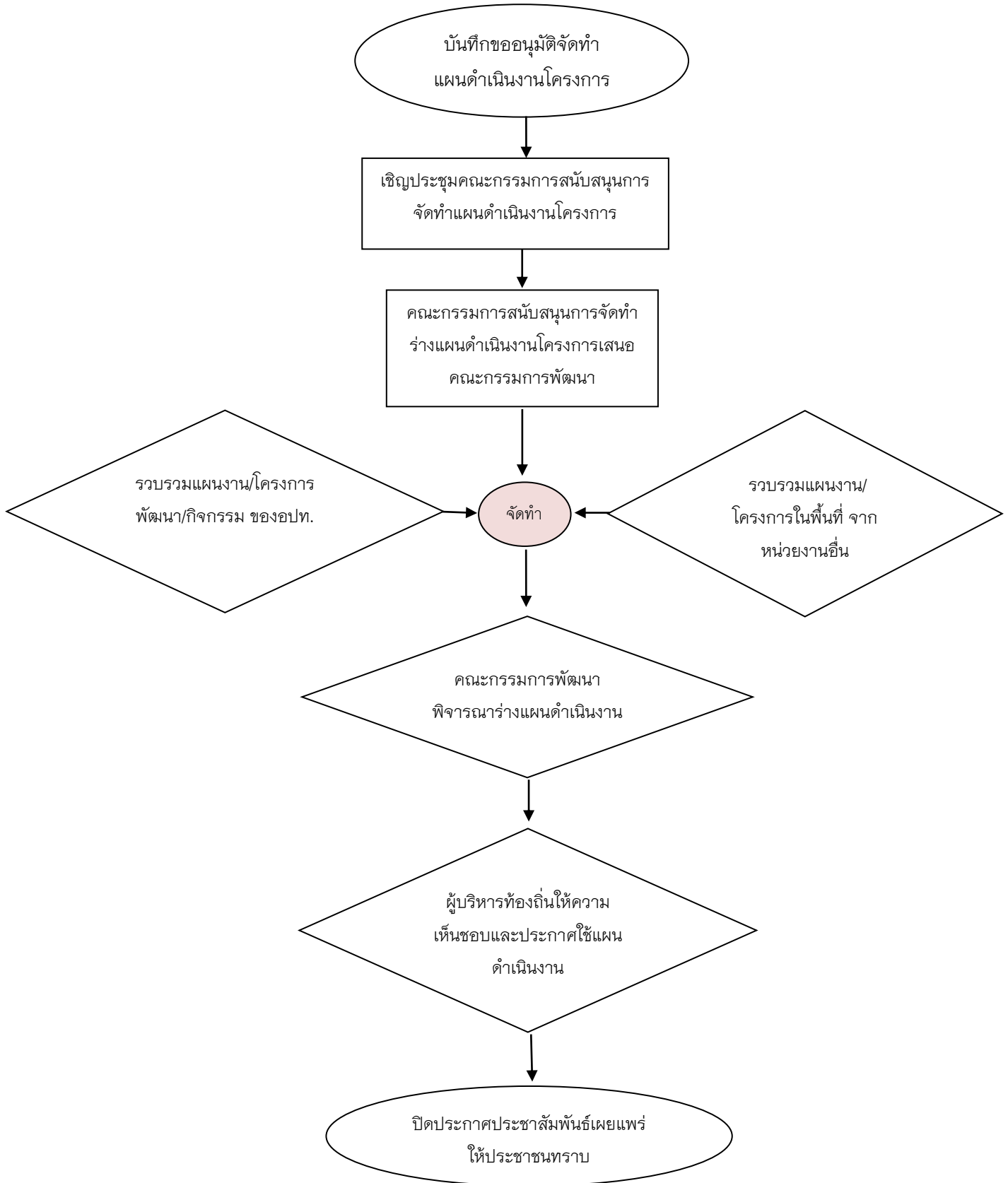
โดยกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นที่มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับกระบวนการ ติดตามและประเมินผลแผนและแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีโดยจะมีการทบทวนผลการปฏิบัติงานใน ปีที่ผ่านมา เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงาน สำหรับใช้ในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานในปีต่อไป ตลอดจนมีการรายงานให้ผู้บริหารทราบเป็นระยะ ๆ นอกจากนี้ การเผยแพร่และนำกระบวนการที่ได้รับการปรับปรุงไปสู่การปฏิบัติ โดยฝ่ายแผนและงบประมาณ เทศบาลนครแม่สอด ได้จัดทำคู่มือ ผังกระบวนการ/มาตรฐาน การปฏิบัติงาน และถ่ายทอดกระบวนการดังกล่าวให้ผู้ที่มีส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งในกระบวนการออกแบบ กระบวนการและผู้ที่มีหน้าที่ในการนำกระบวนการไปสู่การปฏิบัติให้เข้าใจ โดยมีกระบวนการเรียนรู้จากการที่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ซึ่งเป็นการผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎี(นามธรรม) และภาคปฏิบัติ(รูปธรรม) ทำให้เกิด กระบวนการคิดและฝึกปฏิบัติเพื่อก่อให้เกิดทักษะ รวมทั้งนำไปสู่การถ่ายทอดและขยายผลจนเกิดเป็น เครือข่ายเป็นวัฒนธรรมการทำงานขององค์การ ในที่สุด อีกทั้งยังเกิดเครือข่ายในการทำงานระหว่างหน่วยงาน และเจ้าหน้าที่ในฝ่ายแผนและงบประมาณ เทศบาลนครแม่สอด ในการปรับปรุงกระบวนการและทบทวนคู่มือกระบวนการ ซึ่งจะก่อให้เกิดการพัฒนาองค์การอย่างต่อเนื่อง การปฏิบัติราชการมีประสิทธิภาพ สร้างความพึงพอใจและประโยชน์สุขให้กับประชาชน



แผนภาพขั้นตอนการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนา



แผนภาพขั้นตอนการจัดทำแผนการดำเนินงาน



แผนปฏิบัติการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)
เทศบาลนครแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
เพื่อให้เป็นไปตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ว๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙

ลำดับ	รายการ	ผลที่ทำ	วันเวลา
๑.	ตรวจสอบองค์ประกอบของคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน และคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นให้เป็นปัจจุบัน	ดำเนินการแล้ว	๒๐ ต.ค.๕๙
๒.	ทำหนังสือเชิญประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑ พ.ย. ๕๙
๓.	ประชุมคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อชี้แจงพร้อมเสนอให้ พิจารณาแนวทางการรูปแบบการจัดทำประชาคม และเรื่อง อื่นๆตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๑๐.๓/ ว ๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๗ พ.ย. ๕๙
๔.	ทำหนังสือถึง หน่วยงานราชการในพื้นที่และอำเภอแม่สอด แจ้ง เรื่องการจัดประชาคม ระดับตำบล	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๘ พ.ย. ๕๙
๕.	คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ร่วมจัดประชุมประชาคมระดับ ตำบล เพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และนำปัญหาความ ต้องการ ข้อมูลพื้นฐาน ข้อมูลในแผนพัฒนาชุมชนไปเป็นข้อมูล ในการจัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔)	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑๑ พ.ย. ๕๙
๖.	เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบรวบรวมข้อมูล ปัญหาความต้องการ จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) เป็น รูปเล่มสมบูรณ์	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑๑ - ๑๘ พ.ย. ๕๙
๗.	ทำหนังสือถึงคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผน	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๑๖ พ.ย. ๕๙
๘.	คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนประชุม รวบรวมข้อมูล ปัญหาความต้องการ นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๔)	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๒๒ พ.ย. ๕๙
๙.	ทำหนังสือถึงคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อประชุมพิจารณา ร่างแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๒๒ พ.ย. ๕๙
๑๐.	คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ประชุมพิจารณาร่างแผนพัฒนา ท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) เพื่อเสนอผู้บริหารท้องถิ่น	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๒๕ พ.ย. ๕๙
๑๑.	ผู้บริหารพิจารณาอนุมัติประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี	อยู่ระหว่างดำเนินการ	๒๘ พ.ย. ๕๙



ระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

- หนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนที่สุด ที่ มท๐๘๑๐.๓/ว๕๗๙๗ ลงวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการจัดทำและประสานแผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๔) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙

